

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดนครศรีธรรมราช

เลขรับ: 1288

วันที่รับ: 24/7/2569

เวลารับ: 15:50

ศูนย์วิจัยข้าววนครศรีธรรมราช

ตำบลบางจาก อำเภอเมือง

จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๓๓๐

ที่ กษ ๒๖๐๕.๒๕/๑๕๘

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แจ้งเตือนภัยเฝ้าระวังการระบาดของแมลงหาล่า

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารข่าวแจ้งเตือนเกษตรกร จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยศูนย์วิจัยข้าววนครศรีธรรมราช ได้สำรวจพบการระบาดของแมลงหาล่า ที่แปลงเกษตรกร ตำบลเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ในข้าวพันธุ์ กข๗๙ ข้าวอยู่ในระยะออกรวง พื้นที่เสียหาย จำนวน ๑๐ ไร่ ได้ทำการสุ่มพบตัวเต็มวัยแมลงหาล่า เฉลี่ยมากกว่า ๕ ตัวต่อจุด การระบาดจึงจัดอยู่ในระดับ เศรษฐกิจ (ระดับเศรษฐกิจ เท่ากับ แมลงหาล่ามากกว่า ๕ ตัวต่อกอ หรือกลุ่มข้าว) ซึ่งการเข้าทำลายของ แมลงหาล่าตัวอ่อน และตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากกาบใบข้าวบริเวณโคนต้นข้าว ทำให้บริเวณที่ถูกทำลาย เป็นสีน้ำตาลแดง หรือเหลือง ขอบใบข้าวเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำคล้ายข้าวเป็นโรคไหม้ การทำลายในระยะแตกกอ ส่งผลให้ต้นข้าวที่อยู่กลางๆ กอข้าวมีอาการแคระแกร็น มีสีเหลืองหรือเหลืองแกมน้ำตาล และการแตกกอลดลง หากเข้าทำลายหลังระยะตั้งท้อง ส่งผลให้การออกรวงไม่สม่ำเสมอ รวงข้าวมีเมล็ดลีบ หากต้นข้าวถูกแมลงหาล่า เข้าทำลายอย่างรุนแรงจะส่งผลให้เหี่ยวตาย

ในการนี้ ศูนย์วิจัยข้าววนครศรีธรรมราช ขอความร่วมมือสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด นครศรีธรรมราช แจ้งประชาสัมพันธ์ สำนักงานเกษตรจังหวัด และเกษตรอำเภอ แจ้งเตือนเกษตรกรที่ปลูก ข้าวในพื้นที่อื่นๆ เฝ้าระวังการระบาดของแมลงหาล่า โดยให้เกษตรกรลงสำรวจแปลงนาข้าวตามแนวทแยงมุม ของแปลงนา จำนวน ๑๐ จุด (ใน ๑ จุด สำรวจข้าว ๑๐ ต้น หรือ ๑ กอ) และให้เกษตรกรปฏิบัติตามคำแนะนำ ตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

๑ โทม

(นางดลตกร โพธิ์ศิริ)

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าววนครศรีธรรมราช

๒ โทม

(นางสาวปิยะดา มาตจ)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

24 ก.ค. 2569

- ☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป
- ☐ กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
- ☒ กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
- ☐ กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

ฝ่ายบริหารทั่วไป

โทร/โทรสาร ๐ ๓๕๓๙ ๙๐๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nsr_rrc@rice.mail.go.th

ทราบ/เวียน ๓ กลุ่ม เพื่อทราบ-ปชส.-ใช้ประโยชน์

๒๕ ก.ค. ๒๕๖๙

(นายวิวัฒน์ชัย หนูทอง)

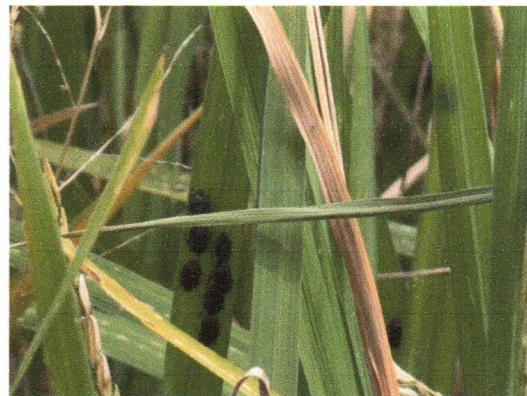
เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

นครา ศรีธา อารยธรรม
นครศรีธรรมราช

การป้องกันกำจัดแมลงห้ำ

- ๑) ใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลายในช่วงที่มีการระบาด เนื่องจากแมลงห้ำชอบบินมาเล่นแสงไฟเวลากลางคืน
- ๒) ปลุกข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้น เพื่อลดการเพิ่มประชากรในนาข้าว
- ๓) กำจัดวัชพืชที่ขึ้นหนาแน่นในนาข้าว เพื่อให้หน้าข้าวโปร่ง แสงแดดส่องถึงโคนต้นข้าว ทำให้สภาพนาข้าวไม่เหมาะแก่การอยู่อาศัยของแมลงห้ำ
- ๔) หมั่นตรวจนาข้าวสม่ำเสมอหรือทุกสัปดาห์ ถ้าพบแมลงห้ำมากกว่า ๕ ตัวต่อกอหรือกลุ่มข้าว ควรใช้สารป้องกันกำจัดแมลง ได้แก่ ethiprole ๑๐% SC (กลุ่มย่อย ๒B) และ clothianidin ๑๖% SG (กลุ่มย่อย ๔A) พ่นเฉพาะจุดที่มีการระบาด โดยพ่นบริเวณโคนต้นข้าว ให้เลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งตามคำแนะนำ หากอยู่ในหมายเลขกลุ่มเดียวกันต้องสลับกลุ่มสารตามวงรอบชีวิต และห้ามเก็บเกี่ยวข้าวภายใน ๓๐ วัน
- ๕) ปลุกข้าวโดยวิธีหว่าน อัตราเมล็ดพันธุ์ไม่เกิน ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ๖) ไม่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนเกินอัตราแนะนำ
- ๗) เมื่อเกิดการระบาด ใช้น้ำเข้าแปลงนาให้ท่วมเพื่อขับไล่แมลง

ภาพที่ ๑ พบการระบาดของแมลงห้ำในแปลงนาของเกษตรกร

แมลงห้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Scotinophara coarctata* (Fabricius)

ลักษณะและพฤติกรรมที่น่าสนใจ

เป็นมวนชนิดหนึ่ง
ลักษณะคล้ายโลห์
ด้านหัวและอก
เป็นรูปสามเหลี่ยม
ลำตัวมีสีน้ำตาล
หรือดำมันวาว
ยาว 7-8 มิลลิเมตร
กว้าง 4-5 มิลลิเมตร

ชอบอาศัยรวมกลุ่มที่โคนข้าวเหนือระดับน้ำใน
ตอนกลางคืน ส่วนกลางคืนจะย้ายขึ้นบนต้นข้าว

พืชอาศัย:

ข้าวโพด ข้าวป่า แห้วหนู หนวดปลาชุก
หญ้าไซ หญ้าข้าวหนก หญ้านกสีชมพู และกกทราย

วงจรชีวิตของแมลงห้ำ

ระยะไข่ (4-6 วัน)
เพศเมียวางไข่ประมาณ 200 ฟอง
โดยวางไม่เป็นกลุ่ม จำนวน 20-26 ฟอง
ต่อกลุ่มวางเป็นแถว

ระยะตัวเต็มวัย (อายุ 214 วัน)
อยู่ข้ามฤดูหนาว หรือฤดูแล้ง
พักตัวในร่องระแหงดินในที่มืด
ชื้น เมื่อสภาพอุณหภูมิเหมาะสมจะ
บินเข้าแปลงนา และขยายพันธุ์

ระยะตัวอ่อน (20-30 วัน)
ตัวอ่อนมีสีน้ำตาลและสีเหลือง
กับจุดสีดำ มีพฤติกรรมเหมือนตัว
เต็มวัย หลบซ่อนที่โคนต้นข้าว หรือ
ตามรอยแตกของพื้นดินตอนกลาง
คืน ออกหากินในตอนกลางวัน

อาการของข้าวเมื่อถูกทำลาย

ดูดกินน้ำเลี้ยงจนข้าวแคระแกร็น

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจาก
ทาบใบข้าวบริเวณโคนต้นข้าว ส่งผลให้
บริเวณนั้นเป็นสีน้ำตาลแดง หรือเหลือง
ขอบใบข้าวเป็นสีน้ำตาลดำ

ผลกระทบต่องวงข้าว

หากทำลายหลังระยะตั้งท้อง ทำให้รวงข้าว
ออกรวงไม่สม่ำเสมอ และเมล็ดลีบมาก

วิธีการป้องกันและกำจัด

ใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลาย

ปลูกข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้น
ถ้าปลูกข้าวด้วยวิธีหว่าน อัตราเมล็ดพันธุ์
ไม่เกิน 20 กิโลกรัมต่อไร่
เพื่อไม่ให้ข้าวมีความหนาแน่นจนเกินไป

ถ้าพบแมลงห้ำมากกว่า 5 ตัวต่อกอ
หรือกลุ่มข้าว ควรใช้สารป้องกันกำจัดแมลง
ได้แก่ ethiprole 10% SC และ
clothianidin 16% SG พ่นบริเวณโคนต้นข้าว

หากเกิดการทำลายอย่างรุนแรง ต้นข้าวจะมี
ลักษณะแห้งไหม้ คล้ายกับการทำลายของ
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล